

Onderwerp

Vaststellen besluit Aanwijzing provinciaal wegennet vervoer gevaarlijke stoffen

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

Op 14 mei 2025 heeft Provinciale Staten ingestemd met het ontwerpbesluit '*Aanwijzing provinciaal wegennet vervoer gevaarlijke stoffen*' (besluitnummer: PZH 2024-863133708). Dit ontwerpbesluit heeft in de periode van 17 juli 2025 tot 27 augustus 2025 ter inzage gelegen, zodat belanghebbenden de mogelijkheid hadden een zienswijze in te dienen. Gedurende deze periode is één zienswijze ingediend, afkomstig van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. In deze zienswijze wordt aangegeven dat men zich kan vinden in de motivering en het ontwerpbesluit. De zienswijze is opgenomen in de toelichting bij het besluit en heeft niet geleid tot aanpassingen. Daarom wordt het ontwerpbesluit verder ongewijzigd omgezet naar het definitieve besluit '*Aanwijzing provinciaal wegennet vervoer gevaarlijke stoffen*'.

Op grond van de *Wet vervoer gevaarlijke stoffen* wijzen Provinciale Staten wegen aan die in beheer. Dit besluit betreft een actualisatie van het eerder genomen besluit van 30 juni 1999. Met het inwerking treden van het voorliggende besluit '*Aanwijzing provinciaal wegennet vervoer gevaarlijke stoffen*' komt het besluit uit 1999 te vervallen.

Inhoud

Gevaarlijke stoffen zijn er in allerlei soorten en maten. Vaak wordt gedacht aan brandstoffen, giftige of radioactieve stoffen, maar ook milieugevaarlijke stoffen (zoals zuren en basen), koelmiddelen en propaan vallen hieronder. In de industriële clusters in Nederland worden gevaarlijke stoffen vaak in grote hoeveelheden gebruikt en opgeslagen, waarvan een deel ook wordt vervoerd naar buurlanden. Dit vervoer vindt plaats via buisleidingen, snelwegen, spoorwegen en binnenwateren. Ook buiten de industrie zijn gevaarlijke stoffen nodig. Bijna alle gemeenten hebben bedrijvigheid, ziekenhuizen en supermarkten, en in buitengebieden zijn woningen die voor hun energievoorziening afhankelijk zijn van propaan. Ook deze locaties maken gebruik van gevaarlijke stoffen, die daarmee onmisbaar zijn voor het dagelijks leven. Deze locaties liggen vaak aan gemeentelijke wegen die via het provinciale wegennet verbonden zijn met het snelwegennet.

De regels voor het vervoer van gevaarlijke stoffen zijn vastgelegd in het *ADR* (Europese overeenkomst voor het internationale vervoer van gevaarlijke goederen over de weg) en de *Wet vervoer gevaarlijke stoffen* (Wvgs). Voor een aantal gevaarlijke stoffen is geldt een routeplicht. Aan de transporten van deze stoffen zijn aanvullende regels verbonden. De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) is belast met het toezicht op deze wet- en regelgeving. In het groene kader hieronder is een tabel opgenomen met de routeplichtige gevaarlijke stoffen, inclusief voorbeeldstoffen en toepassingen.

De provincie heeft in haar omgevingsvisie, -verordening en -programma beleid vastgelegd om de risico's van opslag, toepassing en vervoer van gevaarlijke stoffen te beperken. Het t beschermen van inwoners tegen risico's van activiteiten met gevaarlijke stoffen is belangrijk in deze drukke en dichtbevolkte provincie, waar wonen, werken en recreëren dicht bij elkaar plaatsvinden. Ook met dit besluit worden deze risico's zoveel mogelijk beperkt. Hoewel het wenselijk is transport van gevaarlijke stoffen door woongebieden en andere gevoelige functies te vermijden, is dit niet volledig te voorkomen. Het gaat dan om incidenteel transport voor bijvoorbeeld bevoorrading van tankstations, of het vullen van propaantanks in het buitengebied ten behoeve van

energievoorziening bij huishoudens. Gemeenten kunnen via een routeringsbesluit bepalen welke routes deze transporten het beste over gemeentelijke wegen kunnen afleggen, om de risico's zo laag mogelijk te houden.

Ter ondersteuning van deze gemeentelijke routing worden, net als in 1999, alle provinciale wegen en waterschapswegen aangewezen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Hierdoor kunnen gemeenten gebruik maken van het volledige provinciale wegennet en zelf bepalen via welke gemeentelijke wegen gevaarlijke stoffen hun bestemming bereiken. Daarbij geldt dat vervoer over provinciale wegen over het algemeen veiliger is dan over gemeentelijke wegen, vanwege grotere afstanden tot bebouwing en een lager aantal woningen. Het opnemen van de waterschapswegen is noodzakelijk om lokale bewoners in het buitengebied van energievoorziening te blijven voorzien.

Het aanwijzen van alle provinciale en waterschapswegen leidt niet tot een toename van het vervoer van gevaarlijke stoffen. Het overgrote deel van dit vervoer vindt plaats via het *Rijksbasisnet vervoer gevaarlijke stoffen*: het landelijk aangewezen netwerk voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over hoofd(snel)wegen, vaarwegen en spoorwegen. Het vervoer over provinciale en waterschapswegen betreft voornamelijk bestemmingen met een lokaal karakter.

Het besluit '*Aanwijzing provinciaal wegennet vervoer gevaarlijke stoffen*' zal periodiek worden geëvalueerd. Daarbij wordt onder andere bij de omgevingsdiensten geïnformeerd naar mogelijke knelpunten langs provinciale wegen, bijvoorbeeld als gevolg van nieuwe activiteiten die hebben geleid tot een toename van het vervoer van gevaarlijke stoffen op een bepaalde route. Deze evaluatie maakt onderdeel uit van de periodieke evaluatie van het beleidsdoel waar de beleidskeuze externe veiligheid onder valt en wordt opgenomen in de Lange Termijn Agenda.

Transport gevaarlijke stoffen

Voordat chauffeurs gevaarlijke stoffen mogen vervoeren moeten zij een specifiek certificaat behalen. Chauffeurs moeten bekend zijn met de wegen waar transport gevaarlijke stoffen toegestaan is en welke wegen uitzonderingen hebben, zoals tunnels waar geen of een beperkt aantal stofcategorieën doorheen mag. Als een gemeente een routeringsbesluit heeft genomen, zijn chauffeurs verplicht de in dit besluit benoemde wegen te gebruiken. Bebouwde kom is al uitgesloten voor vervoer gevaarlijke stoffen vanuit de Wet vervoer gevaarlijke stoffen. Mocht de bestemming niet aan een van de wegen uit het gemeentelijk routeringsbesluit liggen, kan door de transporteur een ontheffing aangevraagd worden. Dit is een gebruikelijke werkwijze bij het vervoer van propaan in het buitengebied. De gemeente toetst deze aangevraagde route op geschiktheid, waarbij zowel de technische mogelijkheden als de veiligheid worden beschouwd.

Voorbeeld Rijnlandroute

De onlangs geopende Rijnlandroute draagt bij aan het verlagen van gevaren ten gevolge van transport gevaarlijke stoffen. Door de aanleg van deze provinciale weg kan een deel van het transport van gevaarlijke stoffen dat voorheen door Den Haag, Voorburg, Leidschendam moest rijden om haar bestemming te bereiken, nu over deze provinciale weg. De route wordt korter, ligt op afstand van bebouwing en gaat deels door een tunnel, wat de veiligheid van inwoners ten goede komt. Bij het ontwerp van de weg is rekening gehouden met transport gevaarlijke stoffen. De Corbulotunnel is specifiek ontworpen voor dit transport, waardoor vervoerders gestimuleerd worden deze route te gebruiken in plaats van de gemeentelijke routes.

Voorbeeld uitwijkingsroutes

Op snelwegen waar na een ongeval of stremming het verkeer snel vastloopt, zijn vaste uitwijkroutes. Deze omleidingsroutes worden met borden aangegeven. Deze vaste omleidingsroutes voorkomen dat chauffeurs moeten zoeken naar een geschikte route en onbedoeld over wegen en door straten rijden die niet bedoeld zijn voor doorgaand verkeer. Zo kan bij stremming op de A15 in het Rotterdamse havengebied de Groene Kruisweg (Brielle tot Rotterdam) als alternatieve route gebruikt worden. Deze provinciale weg loopt nagenoeg parallel aan de snelweg en ontziet door zijn ligging transport dwars door de passerende woonkernen.

Routeplichtige gevaarlijke stoffen

De wet vervoer gevaarlijke stoffen, en daarmee het besluit aanwijzing provinciaal wegennet vervoer gevaarlijke stoffen, is alleen van toepassing op routeplichtige gevaarlijke stoffen.

Onder routeplichtige gevaarlijke stoffen vallen een aantal ADR-klasse en wordt een gaat het om vervoer in tankwagens (bij gassen en vloeistoffen) en vrachtwagens (bij vaste stoffen). Kleine hoeveelheden (losse verpakkingen, vaten van 1000 liter) zijn over het algemeen niet routeplichtig. In de lijst is te zien dat niet alle ADR-klassen routeplichtig zijn. ADR-klasse loopt van 1 t/m 9. Zo zijn bijvoorbeeld brandbare vloeistoffen (diesel, benzine) niet routeplichtig. Deze mogen overal rijden.

In de tabel is per routeplichtige ADR-klasse een aantal voorbeelden van stoffen met bijbehorende toepassingen opgenomen. Let op: dit is slechts een selectie van het totaal aantal gevaarlijke stoffen om een beeld te geven van diverse typen stoffen.

van de gemeentelijke routes.

ADR-klasse	Voorbeelden stoffen	Toepassingen
Klasse 1 – ontplofbare stoffen	Vuurwerk, munitie	Vuurwerkopslag, opslag reddingsmiddelen scheepvaart
Klasse 2 – brandbare en giftige gassen	LPG, propaan, kooldioxide (CO ₂), ammoniak, waterstofsulfide, vinylchloride (grondstof PVC)	Tankstations, koelsysteem supermarkten, zwembaden
Klasse 4.1 – brandbare vaste stoffen	Alluminiumpoeder rode fosfor	Coatings, drukinkten kunstmeststoffen, rookbommen
Klasse 4.2 – voor zelfontbranding vatbare stoffen	Witte fosfor chemisch geactiveerd kool	Rookbommen (lucht)filters
Klasse 4.3 – stoffen die in contact met water brandbare gassen ontwikkelen	Calciumcarbide lithium (opgelost) kalium (opgelost)	Productie acetyleen (lasgas) productie batterijen, glasindustrie kunstmeststoffen
Klasse 5.2 – organische peroxiden	Ammoniumnitraat	Grondstof kunstmest
Klasse 6.1 – giftige stoffen	Acroleïne arseenzuur blauwzuur tetraethyllood (antiklop middel voor motorbrandstoffen) chloroform	In grote hoeveelheden vaak bij chemische processen (productie van geurstoffen, medische apparatuur, farmaceutische industrie)
Klasse 8 – bijtende stoffen	Zwaveltrioxide, gestabiliseerd chroomzwavelzuur valeriaanzuurchloride ammoniumwaterstofdifluoride	Productie zwavelzuur etsmiddel voor glas

Externe Veiligheid

Het begrip 'externe veiligheid' gaat over de risico's van activiteiten met gevaarlijke stoffen bij opslag, gebruik en transport. Ook veiligheidsrisico's door windturbines of luchthavens vallen onder dit begrip. In de provincie Zuid-Holland wonen, werken en recreëren mensen dicht bij elkaar. Risico's door activiteiten met gevaarlijke stoffen, zoals het transport daarvan, zijn in deze dichtbevolkte provincie niet uit te sluiten. Externe veiligheid is aangemerkt als provinciaal belang, met als doel de risico's van activiteiten met gevaarlijke stoffen in een omgeving waar wonen, werken en recreëren samenkomen, zo beperkt mogelijk te houden. De provincie Zuid-Holland besteedt daarom blijvende aandacht aan de bescherming van inwoners tegen deze veiligheidsrisico's van buitenaf.

Wet vervoer gevaarlijke stoffen

Op basis van artikel 23 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen (Wvgs) is de provincie verplicht een routenetwerk aan te wijzen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Artikel 23, eerste lid, Wvgs "Provinciale Staten wijzen ten behoeve van het doorgaande vervoer van gevaarlijke stoffen een netwerk aan dat bestaat uit bij de provincie of bij waterschappen in beheer zijnde wegen of weggedeelten, niet zijnde krachtens artikel 13, eerste lid, vastgestelde wegen."

Gemeenten kunnen vervolgens, ook op basis van de Wvgs, een routeringsbesluit nemen waarin zij de wegen binnen hun gemeentegrenzen aanwijzen waar routeplichtige gevaarlijke stoffen uitsluitend mogen worden vervoerd. Daarnaast kunnen zij in bijzondere gevallen ontheffingen verlenen om van deze routes af te wijken.

Aanleiding voor herziening besluit

De afgelopen jaren heeft het Rijk gewerkt aan een wijziging van de *Regeling basisnet*. Deze regeling bepaalt het landelijk aangewezen netwerk voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over hoofd(snel)wegen, vaarwegen en spoorwegen. De nieuwe *Regeling basisnet* is op 1 april 2024 in werking getreden. In deze actualisatie zijn nieuwe rijkswegen toegevoegd en een aantal trajecten waarover geen vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt zijn verwijderd.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De *Wet vervoer gevaarlijke stoffen* is niet in de Omgevingswet opgenomen. Wel zijn er in de Omgevingswet en bijbehorende besluiten nieuwe beoordelingsregels opgenomen ten aanzien van het vervoer van gevaarlijke stoffen, vooral in relatie tot externe veiligheid.

Op grond van de *Wet vervoer gevaarlijke stoffen* zijn Provinciale Staten verplicht een wegennet aan te wijzen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over wegen die in beheer zijn van de provincie en/of de waterschappen. Bij het besluit van 30 juni 1999 ('*Besluit vaststelling provinciaal wegennet vervoer gevaarlijke stoffen*') hebben Provinciale Staten Zuid-Holland alle wegen aangewezen die in beheer zijn bij de provincie, waterschappen of hoogheemraadschappen. Dit huidige besluit is een actualisatie van dat besluit uit 1999 en betreft een beleidsneutrale overzetting.

Vervoer van gevaarlijke stoffen

De routing geldt alleen voor bepaalde stoffen, de zogenaamde routeplichtige stoffen. Bijvoorbeeld, het vervoer van brandbare gassen zoals propaan is routeplichtig wanneer het in tanks (bulk) gebeurt. Wordt propaan in losse gasflessen vervoerd, dan geldt deze routeplicht niet. Voor niet-routeplichtige stoffen blijft het mogelijk om alle wegen te gebruiken.

Vervoer van gevaarlijke stoffen vlakbij bebouwde gebieden is ongewenst vanwege de risico's. Soms is dit echter onvermijdelijk, bijvoorbeeld bij LPG-tankstations of bij bedrijven vlakbij woningen. Daarbij is het vervoer over provinciale wegen over het algemeen veiliger dan over gemeentelijke wegen, omdat provinciale wegen doorgaans verder van bebouwing liggen en er minder woningen in de buurt zijn. Door provinciale wegen breed aan te wijzen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen kunnen gemeenten via hun routeringsbesluiten de veiligste routes kiezen. Zo kunnen zij voorkomen dat gevaarlijke stoffen langs bijvoorbeeld ziekenhuizen of bij drukke verkeersplekken worden vervoerd.

Financiën en dekking

Het voorliggende besluit heeft geen financiële gevolgen.

Proces

Dit betreft een definitief besluit. Na besluitvorming in Provinciale Staten wordt het besluit gepubliceerd in het Provinciaal blad en de Staatscourant. Het besluit vervangt het Besluit vaststelling provinciaal wegennet vervoer gevaarlijke stoffen Zuid-Holland van 30 juni 1999.

Procedure

Niet van toepassing

Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van , met het besluitnummer ;

Gelet op Artikel 23 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen;

Besluiten:

1. Alle wegen genoemd in bijgaand besluit in beheer bij de provincie en waterschappen voor zover deze liggen op Zuid-Hollands grondgebied vast te stellen als provinciaal net van wegen waarover het vervoer van krachtens artikel 3 en 4 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen aangewezen gevaarlijke stoffen kan plaatsvinden;
2. In te stemmen met de volgende citeerregel voor het onder 1 genoemde besluit: Besluit aanwijzing provinciaal wegennet vervoer gevaarlijke stoffen;
3. Het onder 1 genoemde besluit treedt in werking de dag na publicatie in de Staatscourant en het Provinciaal blad.

Den Haag, 21 oktober 2024

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Griffier

drs. B.S.M. Sepers

Voorzitter

mr. A.W. Kolff

Bijlagen:

1. Besluit 'Aanwijzing provinciaal wegennet vervoer gevaarlijke stoffen'

Den Haag, 30 september 2025

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

Secretaris
drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Voorzitter
mr. A.W. Kolff